

ŠPANĚLSKO

(ne)průvodce

Jan Jícha

Cestopisy jsem měl rád snad od nepaměti téměř všechny od Svena Hedina přes Hanzelku a Zikmunda až po Miloslava Stingla anebo reportáže v National Geographic. Zvláštní místo mezi nimi ale od začátku zaujímaly cestopisy Karla Čapka. Připadaly mi hluboké svým ponorem do národní mentality, a zároveň pozoruhodně lehké fejetonovým stylem, a při tom všem prostě moudré, protože byly od Karla Čapka.

Od té doby jsem přečetl mnoho cestopisů, dobrých i spíš průměrných, ale ten stav jakéhosi lehkého a navýsost příjemného přízemního letu (snad balónem) nad cizokrajnou zemí, které způsobil Karel Čapek, se nedostavoval. Nikdo jako by neuměl nebo nechtěl kombinovat lehkost s hloubkou, a to celé zapéci do, řekl bych, voňavého a velmi chutného koláče, který by přímo vábil k tomu, abyste se vydal po autorových stopách potvrdit si sám pro sebe, že svět je opravdu tak laskavý a lidé v něm v podstatě dobří.

Snad za to může zrychlující se doba, možná agresivita masmédií, která se hlásí k tomu, že špatná zpráva je dobrá zpráva (ostatně i fejetony z novin v podstatě zmizely), ale laskavých cestopisů, zdá se mi, rapidně ubylo. Proto jsem si tak liboval nad knihou Španělsko od Jana Jíchy, který umí také navodit pocit oné čapkovské lehkosti bez růžových brýlí – i přesto (anebo právě proto), že do Španělska jezdí už dvě desítky let. Kniha, anebo spíš knižička, která by se vešla i do dámské kabelky, je půvabně ilustrovaná od Aleny Schulz. Přečtete ji během delší jízdy vlakem anebo za jedno podmračené odpoledne (osobně bych určitě s chutí a rád četl víc a podrobněji). Pojednává nejen o Barceloně, Donu Quiotovi, životním stylu charakterizovaném slůvkem „mañana“, objevení Ameriky, občanské válce, býčích zápasech i o dalších nejnámějších španělských mýtech (poslední kapitola se dokonce jmenuje „La mitología española) tak, že to vůbec nevyzní jako klišé. Naopak, neustále cítíte i při vší té lehkosti snahu nezjednodušovat a nerezignovat na své vlastní poznání a pocity: „*Opravdu jsou Španělé bonviváni s rukama dozadu?*“ ptá se Jan Jícha a vzápětí si odpovídá: „*Svým způsobem ano, pokud mezi ně nezapočítáme řemeslníky, trhovce, zemědělce, Katalánce, Basky a Galicijce. A jsou skutečně legračně nacionalističtí a směšně hrdí na svou zemi, která už dávno ztratila na světovém významu? Ano, jsou, ale nesmíme počítat Kastilce a Andalusany.*“

V knížce se dozvíte více nejen o dnes tak často skloňovaném Katalánsku, ale své místo tu mají také méně známí Astuřané, Galicijci a další Španělé. Autor Španělska vydal už deset knih a kromě jejich psaní je nejen průvodce, ale také středoškolský profesor, ředitel základní školy, novinář a překladatel. Svou knihu uzavírá větou: „*Ve Španělsku bych nechtěl žít, ale zamiloval jsem si ho – stejně jako se člověk může zamilovat do čarokrásné víly, ale za ženu by ji nechtěl.*“ V éře superpraktických cestopisných průvodců typu Lonely planet nebo Rough guides působí Jíchovo Španělsko jako příjemné pohlázení.

Libor Michalec

